

Statens museer för världskultur

Revisionsrapport – Intern styrning och kontroll

Som ett led i granskningen av årsredovisningen med syfte att göra uttalandet om denna, har Riksrevisionen även granskat vissa delar av den interna styrningen och kontrollen som bedömts vara relevant för revisionen. Vår granskning av den interna styrningen och kontrollen syftar inte till att uttrycka en åsikt om effektiviteten i myndighetens interna styrning och kontroll utan har till syfte att kunna utforma ändamålsenliga revisionsåtgärder. Vår granskning i detta syfte har omfattat rutinerna/posterna för Materiella anläggningstillgångar och berör även de samlingar som enbart redovisas i Resultatredovisningen.

De punkter som framgår i revisionsrapporten är sådana iakttagelser som vi har identifierat och som Riksrevisionen vill fästa ledningens uppmärksamhet på.

Riksrevisionen önskar information senast 2017-01-31 med anledning av våra iakttagelser i denna rapport.

Sammanfattning

Riksrevisionen har identifierat brister i hanteringen av anläggningstillgångar samt hanteringen av kulturtillgångar som redovisas som föremål/samlingar i resultatredovisningen. De brister som identifierats avser avsaknad av inventeringsrutiner samt rutiner som säkerställer att köpta och donerade kulturtillgångar värderas enligt gällande värderingsprinciper och redovisas i balansräkningen. Bristerna ökar risken för att redovisningen inte blir rättvisande.

Värdering av kulturtillgångar (föremål)

Statens museum för världskultur (SMVK) har som uppgift att bland annat vårda, förteckna, vetenskapligt bearbeta och utveckla de samlingar som anförtrotts myndigheten. Myndighetsledningen har ett ansvar för att verksamheten redovisas på ett tillförlitligt och rättvisande sätt samt att det finns en god intern styrning och kontroll. I resultatredovisningen redovisas antal föremål och det finns 465 000 föremål, 1 000 000 analoga bilder samt omkring 100 000 digitala bilder.

Från och med den första januari 2003 ska så kallade kulturtillgångar redovisas enligt samma regler och principer som övriga anläggningstillgångar, i enlighet med kraven i förordning (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag. Vid införskaffande ska myndigheten beräkna anskaffningsvärdet dvs. kostnad för inköp samt övriga kostnader som hänför sig till anskaffningen. Föremål som erhålls via donationer/gåvor ska värderas innan de tas upp i balansräkningen i enlighet med kraven i 5 kap. 3§ förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag (marknadsvärde ska beräknas om det inte finns en uppgift om värde vid erhållandet). Marknadsvärderingen görs av museets intendent. De verk som införskaffades före 2003 ingår inte i balansräkningen utan redovisas enbart i resultatredovisningen. I de fall som marknadsvärde inte går att beräkna ska de inte redovisas i balansräkningen.

Revisionen visar att det saknas rutiner för att säkerställa att erhållna kulturföremål där marknadsvärderingar har gjorts redovisas i balansräkningen som kulturtillgångar. I granskningen noterades att tillgångar till ett värde om 3,6 Mkr inte tagits upp i balansräkningen avseende föremål som erhållits under året. Vidare framgår att underlag för marknadsvärderingen är vagt formulerade och att det saknas tydliga motiveringar till varför enskilda föremål inte kunnat värderas samt vilka eventuella överväganden som gjorts.

Underlag för värderingen ligger till grund för bokföring och kraven på dessa underlag bör således kunna likställas med krav som ställs på bokföringsunderlag för övriga poster och transaktioner i enlighet med Förordning (2000:606) om myndigheters bokföring.

Riksrevisionens rekommendationer

Riksrevisionen rekommenderar SMVK att upprätta en rutin för att säkerställa att föremål som värderats även förs in i räkenskaperna till detta värde och redovisas i balansräkningen. SMVK rekommenderas även att säkerställa att underlag för värdering innehåller information om vilka överväganden som gjorts för värderingen alternativt förklaring till varför marknadsvärde inte kunnat beräknas.

Inventering av anläggningstillgångar

SMVK:s balansomslutning (65,6Mkr) utgörs till stor del av materiella anläggningstillgångar som uppgår till ett värde om 48,3 Mkr. Posten består av tillgångar som relaterar både till driften av verksamheten och till samlingar/föremål.

Revisionen visar att SMVK inte inventerat sina anläggningstillgångar regelbundet under en längre tid. Myndigheten planerar att inventera materiella anläggningstillgångar på två av myndighetens fyra museer under 2016.

Brister i inventering av materiella anläggningstillgångar kan leda till att posten materiella anläggningstillgångar inte blir fullständig. Dessutom framgår det av förordningen (2000:606) om myndigheters bokföring att den bokföringsskyldige ansvarar för att organisation och rutiner utformas så att en tillförlitlig redovisning främjas och förvaltade tillgångar skyddas och i detta ansvar ingår att genomföra inventeringar i den omfattning som de bedöms vara erforderliga.

Riksrevisionen rekommendationer

Riksrevisionen ser positivt på att myndigheten avser att vidta åtgärder för att inventera två av sina fyra museer under året men vill dock rekommendera att myndigheten överväger att vidta åtgärder för att säkerställa existensen på de övriga två som inte inventeras.

Redovisning av samlingar/föremål i resultatredovisningen

SMVK:s samlingar/föremål finns på museer i Stockholm samt Göteborg och förvaringslager/magasin. SMVK har upprättat interna rutiner och riktlinjer för vården och förvaringen av föremålen. Myndigheten använder ett systemstöd för sin hantering, Carlotta, dock framgår att det finns viss eftersläpning med att registrera samtliga föremål i detta system. Underlag till resultatredovisningen av antalet föremål i samlingarna hämtas från Carlotta.

Myndigheten säkerställer existensen genom kvartalsvisa inventeringar, vilket är en nyhet för innevarande verksamhetsår (2016). Kontrollen görs av ansvarig person för respektive magasin. Vid varje kontroll väljs 10 placeringar ut och sedan 10 nummer i databasen

Carlotta. Uppgifterna kontrolleras sedan mot de faktiska placeringarna i magasinen. I samband med revisionen kunde det konstateras att tre museum låg efter i inventeringarna som skulle gjorts per sista september, en av muséerna hade heller inte gjort en fullständig inventering per sista juni. Underlaget från inventeringarna är inte tydligt avseende vem som utfört kontrollen, när den har utförts, vilka objekt som har inventerats samt kommentarer där föremål saknats. Dessa inventeringar görs utifrån vad som är registrerat i Carlotta.

Bristande hantering vid registrering och inventering ökar risken för att redovisningen i resultatredovisningen inte blir fullständig och att existensen inte kan verifieras. Brister i inventeringar ökar även risker för att oegentligheter kan förekomma. Detta gäller även tillgångar som inte redovisas som tillgångar i balansräkningen men är stöldbegärliga, vilket dessa föremål/samlingar kan anses vara.

Riksrevisionens rekommendationer

Riksrevisionen rekommenderar myndigheten att säkerställa att rutiner för inventering (stickprovskontroller) av föremål fortlöper som planerat. Inventeringar utgör en viktig del i myndighetens kontrollstruktur för att säkerställa att de interna riktlinjerna och rutinerna för hanteringen av föremålen har fungerat tillfredställande.

Ansvarig revisor Aleksandra Popovic har beslutat i detta ärende. Uppdragsledare Sara Brändström har varit föredragande.

Aleksandra Popovic

Sara Brändström

Kopia för kännedom:

Regeringen

Kulturdepartementet